

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PSOTY naszej KOTY...



OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

PSOTA to nic innego jak 'psi wyczyn; to, co wyczynia pies', tak jak GŁUPOTA to 'to, co czynią głupi ludzie', a więc również 'cecha ludzi głupich'.

Dawno temu PSOTA budziła o wiele gorsze skojarzenia niż dzisiaj, miała też o wiele „brzydsze” znaczenia. PSOTA nie był to po prostu 'figiel', nie był to nawet 'niecny figiel'. Od XVIII w. PSOTA to 'krzywdzenie, szkodzenie', a także 'strata, szkoda'. Natomiast wcześniej – od XV do końca XVII w. – PSOTA to 'czyn haniebny', 'nierząd', 'cudzołóstwo', 'rozpusta, wyuzdanie, rozwiązłość'. Jak pisze Andrzej Bańkowski, mianem PSOTY określana była „agresywność seksualna właściwa psom wobec suk w rui”, stąd pierwotnie przenośne, a z czasem leksykalne znaczenie „ludzka rozpusta, nierząd, grzech nieczysty”. To znaczenie uwidaczniało się również w derywacie czasownikowym utworzonym od rzeczownika PSOTA: PSOCIĆ SIĘ 'oddawać się cudzołóstwu, nierządowi, rozpucie; prostytuować się'. W niektórych dialektach do dziś PSOTA jest używana jako zamiennik SŁOTY i oznacza 'brzydka pogoda, szaruga'. W tym znaczeniu PSOTA to to samo co PSIA POGODA.